

การส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรม
สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา*
PROMOTING LEADERSHIP ACCORDING TO THE BUDDHIST MORALITY
FOR LOCAL POLITICIANS IN KONG DISTRICT
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

พระชิตนพวงศ์ วชิรญาณ, เบญญาภา อัจฉฤกษ์* และณัฐกานต์ หงษ์กุลเศรษฐ์

Phrachitsanuphong Wachirayano, Benyapa Atcharoek* and Natthakarn hongkulaset

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus, Thailand

*Corresponding Author Email: joybenyapajoy@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่น 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 3) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรม การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง อาศัยอยู่ในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 398 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา วิจัยเชิงปริมาณมาก่อนวิจัยคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

- ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.851^{**}$)

* Received April 5, 2024; Revised June 27, 2024; Accepted June 27, 2024

3. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 นักการเมืองท้องถิ่นมีการบริจาคสิ่งของ หรือให้ทานเพื่อประโยชน์ของประชาชน ใช้วาจาอย่างสุภาพและเหมาะสมด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ อ่อนหวาน ด้วยความจริงใจ มีเหตุผล ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เสียสละไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน บำบัดทุกข์บำรุงสุข ปฏิบัติงานเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับประชาชน ด้วยความจริงใจมีสติเพื่อหาวิธีแก้ไข จัดการกับปัญหาต่าง ๆ สม่าเสมอในการทำงานรับใช้ประชาชน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, นักการเมืองท้องถิ่น, พุทธธรรม

ABSTRACT

The purposes of this research article are to 1) study the level of leadership for local politicians 2) study the relationship between the leadership of local politicians and the principles of Sangha Vatthu 4 3) present guidelines for promoting leadership according to Buddhist principles. The research uses a mixed methods research method. Quantitative research Data were collected using a questionnaire. The sample group is people who have the right to vote. Lives in Khong District Nakhon Ratchasima Province, 398 people. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. Hypotheses were tested using the Pearson correlation coefficient. Qualitative research Use in-depth interviews with 9 key informants/people. Data were collected using an interview form. Data were analyzed using descriptive content analysis. Quantitative research comes before qualitative research.

The research results found that;

1. Level of opinions on leadership for local politicians in Kong District Nakhon Ratchasima Province. Overall it is at a high level. The aspect with the highest average was the personality aspect, followed by the responsibility aspect. The aspect with the least average value was decision making.

2. The relationship between the leadership of local politicians and the 4 principles of Sanghawatthu for local politicians in Kong District Nakhon Ratchasima Province as a whole has a high level of interconnectedness. ($r=0.851^{**}$)

3. Guidelines for promoting leadership according to Buddhist principles for local politicians in Kong District Nakhon Ratchasima Province According to the principles of Sangha Vatthu 4, local politicians donate things or give alms for the benefit of the people. Use your words politely and appropriately with sweet

words with sincerity reasonableness and helping each other. Selfless sacrifice treating suffering and nourishing happiness work to protect the interests of the people. With sincerity and consciousness to find a solution. Dealing with various problems regularly in working to serve the public.

Keywords: Leadership, Local politicians, Buddhist Morality

บทนำ

ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นกระบวนการมีใช้บุคคล ถึงแม้ว่าจะขึ้นอยู่กับ ความชอบธรรมในการใช้อำนาจของตัวผู้นำ ซึ่งเป็นศูนย์กลางและเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ ภาวะผู้นำและผู้ตามเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ขาดไม่ได้ หากไม่มีผู้ตามจะมีผู้นำไม่ได้ ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการของการมีอิทธิพลเหนือกลุ่ม เพื่อกำหนดเป้าหมาย และบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และหากกล่าวถึงความเข้มแข็งของภาวะผู้นำในองค์การ จะดูได้จากความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว (นงศ์ลักษณ์ สุทธิวิวัฒน์พันธ์, 2559) ภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นในการปลุกฝังศรัทธา ความสามัคคีให้เกิดขึ้นในระหว่างผู้ร่วมงานหรือผู้ตามทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไป ในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการอันเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การหรือกลุ่มนั่นเอง (สมพงษ์ สิงหะพล, 2557) หรือหมายถึงศิลปะหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จงใจ หรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ และอำนวยความสะดวกโดยการใช้องค์กรสื่อสารความหมาย ดำเนินการจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ก็ได้ (กิติ ตัญญาคานนท์, 2553)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อต้องการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากการกำหนดไว้ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐ และหมวดที่ 9 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 284 ซึ่งกำหนดหลักการและสาระสำคัญไว้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารกรบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริหาร สาธารณะ การจัดสรรสัดส่วนภาษีอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นัยนา เกิดวิชัย, 2541)

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และถือเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยกับประชาชน โดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกิจของท้องถิ่นและเกิดความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชน หน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่การปกครองตนเองในที่สุดการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดโดยมีตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กรที่จะทำภารกิจเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมาย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพที่สุด (โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง, 2557)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นในระดับตำบลนั้นเป็นรากฐานที่สำคัญของการให้สิทธิเสรีภาพในการปกครองตนเองแก่ประชาชนและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดแนวทางและเป็นแกนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในชนบทของประเทศ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีหน้าที่บริหารงานทุกขั้นตอนของกิจกรรมการพัฒนาดังแต่การวางแผน การจัดองค์การการประสานงาน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ หากการบริหารงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาหรือเกิดความผิดพลาดแล้วก็จะส่งผลทำให้แผนงานหรือนโยบายของรัฐที่วางไว้ล้มเหลวและไม่ประสบผลสำเร็จได้ผู้ที่ปฏิบัติการทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเมืองพรรค (party politics) ผู้ดำรงหรือมุ่งดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ว่ามาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และไม่ใช่ว่าจะเป็นอาชีพหรืออย่างอื่น ตำแหน่งนี้ได้ตั้งแต่ตำแหน่งท้องถิ่นไปจนถึงตำแหน่งฝ่ายบริหาร ถือเป็นนักการเมืองด้วย (Grant and Other, 2001)

ดังนั้นนักการเมืองท้องถิ่นสามารถนำเอาวิธีการบริหารนั้นอาจจะไม่มีความละเอียดอ่อนแต่ถ้ามีร่วมกับหลักการและทางทฤษฎีต่าง ๆ ของการบริหารเข้ากับหลักธรรมทางศาสนาแล้วเชื่อว่าจะทำให้เสริมสร้างทักษะการทำงานได้ดีและสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น เพราะหลักธรรมในทางพุทธศาสนานั้นสอนให้ทุกคนใช้ปัญญาในการคิดก่อนที่จะลงมือปฏิบัติและสอนละทิ้งเสียซึ่งประโยชน์ส่วนตน ซึ่งถ้าหากนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารของนักการเมืองท้องถิ่นแล้วจะเกิดความละเอียดอ่อนในการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นไปตามสถานการณ์ที่เหมาะสมได้ การบริหารในพระพุทธศาสนามีหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาที่ทำให้คนเรามีความมั่นคงในชีวิต มีความมั่นคงในหลักของคุณงามความดีนั้น คือ มาประยุกต์ใช้ในการบริหาร หลักสังคหวัตถุ ประกอบด้วย ทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน) ปิยวาจา (การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี) อตถจริยา (การช่วยเหลือกัน) สมานัตตตา (การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ) ดังงานวิจัยของ วีระ อินทรโสภะ, ธัชชนันท์ อิศรเดช และสุรพล สุยะพรหม ได้

วิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ของทหารเกณฑ์ในมณฑลทหารบกที่ 11 ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์หลักสังคหวัตถุในการสร้างขวัญและกำลังใจทหารเกณฑ์ ในมณฑลทหารบกที่ 11 “ด้านสมานัตตา การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย โดยการฝึกให้รักชาติ มีความเข้มแข็ง รู้จักอดทน มีวินัยในตนเอง และเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา” “ด้านอัตถจริยา การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่น ให้มีน้ำใจและ ช่วยเหลือกัน” “ด้านทาน การให้ความรู้และโอกาส เกี่ยวกับการป้องกันตัวและวิชาชีพ และ “ด้านปิยวาจา การพูดที่เป็นประโยชน์ อบรมด้วยคำพูดที่ดีมีสาระ ใช้วาจาที่เป็นมิตร จริงใจ และให้อภัย” ตามลำดับ (วีระ อินทรโสภา, ธัชชนันท์ อิศรเดช และสุรพล สุษะพรหม, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลพื้นที่อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมภาวะของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารงานและพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง อาศัยอยู่ในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 64,377 คน (อารยา บนกลาง, 2566) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง อาศัยอยู่ในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จาก

สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane. T., 1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2 รูป 2) ตัวแทนนักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 3 คน 3) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 4) ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 9 รูปหรือคน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าคะแนนของข้อคำถามเท่ากับ 0.80-1.00 และคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อวัดความสอดคล้องภายในตามแนวคิดของครอนบาค (Cronbach) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.922

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าคะแนนของข้อคำถามเท่ากับ 0.80-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยขอประสานความร่วมมือกับนายอำเภอเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน และเก็บแบบสอบถามคืนได้ครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยประสานผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนัดหมายเวลา และขออนุญาตบันทึกเสียงการให้สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการบวนการตรวจสอบความถูกต้องในภายหลัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้ 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายระดับภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา และหลักสังเกต 4 และ 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังเกต 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) แล้วสังเคราะห์ข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงและจัดกลุ่ม เพื่อนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม

ภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.13	0.48	มาก
2. ด้านความรับผิดชอบ	4.10	0.44	มาก
3. ด้านการตัดสินใจ	4.04	0.48	มาก
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.04	0.47	มาก
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.06	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.07	0.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.38) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.48) รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.44) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.48) และด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.47) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสัจพจน์ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson' s Product Moment Correlation Coefficient)					
ตัวแปร	ทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน)	ปิยวาจา (การพูดดีต่อกันให้ เกิดความสามัคคี)	อรรถจริยา (การช่วยเหลือกัน)	สมานัตตตา (การเป็นผู้มีความ สม่ำเสมอ)	รวม
ด้านบุคลิกภาพ	0.651**	0.626**	0.589**	0.284**	0.706**
ด้านความรับผิดชอบ	0.608**	0.635**	0.556**	0.266**	0.678**
ด้านการตัดสินใจ	0.644**	0.625**	0.590**	0.267**	0.699**
ด้านการติดต่อสื่อสาร	0.678**	0.602**	0.620**	0.257**	0.701**
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	0.586**	0.658**	0.611**	0.312**	0.711**
รวม	0.770**	0.763**	0.720**	0.336**	0.851**

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.851^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.706^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.678^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.699^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.701^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.711^{**}$)

3. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 1) ด้านทาน นักการเมืองท้องถิ่นมีการบริจาคสิ่งของหรือให้ทานและความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องการความช่วยเหลือประชาชนที่ตกทุกข์ได้ยาก เป็นการเสียสละความสุขส่วนตน เป็นสิ่งที่นักการเมืองท้องถิ่นมองเห็นความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นการเอื้อเฟื้อแบ่งปัน และจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในองค์กร ให้แก่ชุมชนเพื่อประโยชน์ของประชาชนในแต่ละชุมชนอย่าง

ทั่วถึง และเป็นการฝึกนิสัยตนเองในการตัดความตระหนี่และลดละความโลภที่มีในจิตใจของตนเอง ไม่หลงในอำนาจหรือความเห็นแก่ตัว 2) ด้านปิยวาจา นักการเมืองท้องถิ่น ใช้วาจาอย่างสุภาพและเหมาะสมด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน ด้วยความจริงใจ มีเหตุผล เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน บริหารงานด้วยความจริงใจต่องานที่ทำทุกอย่าง ใช้หลักสัจจะการประพฤติตนเป็นคนที่เที่ยงแท้ มั่นคงต่อคุณงามความดี มีความรับผิดชอบ จริงใจใส่ใจต่อวาทะที่พูดออกไป ถือว่านักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีปิยวาจาในการทำงานเพื่อรับใช้ประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับความสุขอย่างแท้จริง ปิยวาจาย่อมทำให้เกิดความสุขขึ้นภายในสังคม 3) ด้านอัตถจริยานักการเมืองท้องถิ่นแสดงออกให้ประชาชนได้เห็นในการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีต่อประชาชน การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เสียสละไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เป็นการบำบัตทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน มีความชัดเจนในการทำงานการช่วยเหลือประชาชนของนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน และเกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างดี 4) สมานัตตตา นักการเมืองท้องถิ่นปฏิบัติงานเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับประชาชนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ด้วยความจริงใจเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบากผู้นำที่ดีต้องมีสตินิ่ง สุขุมเพื่อหาวิธีแก้ไข แล้วจัดการกับปัญหาต่าง ๆ มีใจเป็นกลางไม่ลำเอียงไปในทางที่ผิดหรือเห็นชอบต่อสิ่งที่ไม่ถูกต้อง วางตนเป็นกลางและมีความเป็นธรรมหรือมีคุณธรรมอยู่เสมอ สิ่งนี้จะทำให้ได้ใจจากเพื่อร่วมองค์กรและประชาชน จึงได้ชื่อว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมในการทำงานรับใช้ประชาชน

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลเมืองคง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร ของภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา เป็นนักการเมืองที่มีภาวะผู้นำที่ดีและมีอิทธิพลเหนือผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ประชาชนยอมรับ โดยเป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ นำเคารพยกย่อง ไม่ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตัว สามารถจงใจให้ประชาชน หรือบุคคลที่ร่วมงานด้วยเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน โดยการแสดงออกถึงการอุทิศตัวเพื่อปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่น แสดงออกซึ่งความมีเจตคติที่ดี และสร้างพลังบวกให้กับทุกคน สนับสนุนให้บุคลากรค้นหา สร้างนวัตกรรม รูปแบบ หรือวิธีการใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ใช้เหตุและผลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ และหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประชาชน

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระปลัดเอกชัย จันทโชโต (คงชีวะ) และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$) (พระปลัดเอกชัย จันทโชโต (คงชีวะ) และคณะ, 2566) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธงชัย วชิรญาณโณ (พิชัย) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรม เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่น คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ระดับมาก (พระธงชัย วชิรญาณโณ (พิชัย), 2564)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.851^{**}$) เมื่อนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้เพื่อการบริหารสังคม ก็จะเกิดความเลื่อมใส ศรัทธา และเชื่อมั่นในตัวของนักการเมือง พร้อมทั้งจะทำงานเพื่อสังคมอย่างเต็มกำลังความสามารถ อันจะเป็นผลดีกับสังคมซึ่งมีหน้าที่ในการให้บริการประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาส วงศ์ประชุม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสกับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสกับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ประภาส วงศ์ประชุม, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปัญญา โชติธมโม (แก้วหาวงค์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับหลักปาปนิกรรมกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับหลักปาปนิกรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($r=.885^{**}$) (พระปัญญา โชติธมโม (แก้วหาวงค์), 2561)

3. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน) ปิยวาจา (การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี) อตถจริยา (การช่วยเหลือกัน) สมานัตตตา (การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ) หลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีและมีศักยภาพในการทำงาน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการทำงานเพื่อพัฒนาประชาชนและชุมชน ในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา เป็น

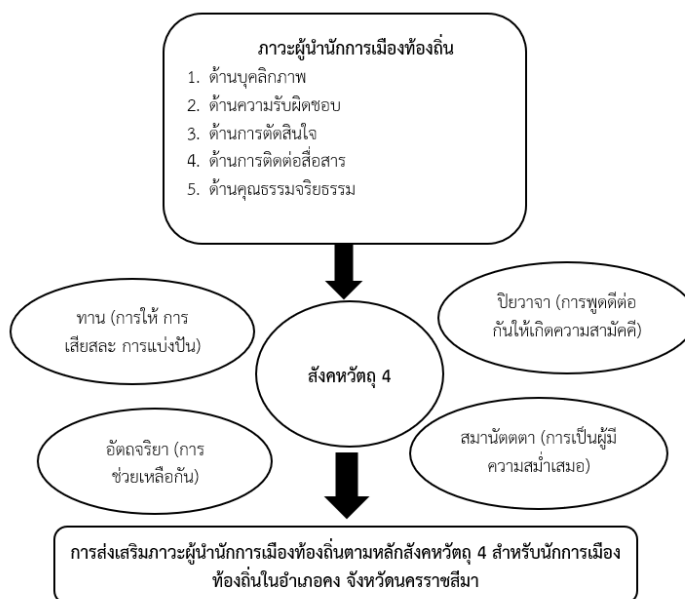

ผู้นำที่วิสัยทัศน์ที่ดี มองการณ์ไกล มีความสามารถในการทำงาน มองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยง สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแนวโน้มของการพัฒนาได้อย่างชัดเจน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาชุมชน และประชาชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีความสามารถในการจัดการงานที่เกิดขึ้นในสังคมโดยการนำความรู้ของศาสตร์ต่าง ๆ และเทคนิควิทยาการสมัยใหม่มาบูรณาการในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เพื่อนร่วมงานและประชาชนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ในการใช้การสื่อสารให้ประชาชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ อินทรโสภา, ธัชชนันท์ อิศรเดช และสุรพล สุษะพรหม ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ของทหารเกณฑ์ในมณฑลทหารบกที่ 11 ผลการศึกษาพบว่าการประยุกต์หลักสังคหวัตถุในการสร้างขวัญและกำลังใจทหารเกณฑ์ ในมณฑลทหารบกที่ 11 ด้านสมานัตตา การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย โดยการฝึก ให้รักชาติ มีความเข้มแข็ง รู้จักอดทน มีวินัยในตนเอง และเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา ด้านอัตถจริยา การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่น ให้น้ำใจและ ช่วยเหลือกัน ด้านทาน การให้ความรู้และโอกาสเกี่ยวกับการป้องกันตัวและวิชาชีพ และด้านปิยวาจา การพูดที่เป็นประโยชน์ อบรมด้วยคำพูดที่ดีมีสาระ ใช้วาจาที่เป็นมิตร จริงใจ และให้อภัย ตามลำดับ (วีระ อินทรโสภา, ธัชชนันท์ อิศรเดช และสุรพล สุษะพรหม, 2565) และยังสอดคล้องกับ สุวรรณ แก้วนะ ได้วิจัยเรื่อง การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ผลการศึกษาพบว่า พระพุทธศาสนาวางหลักในการบริหารที่สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ โดยหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม สอดคล้องคือหลัก สังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นธรรมพัฒนาบุคลากร เป็นหลักในการบริหารคนให้เป็นอันเดียวกันเพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการนี้มีความสำคัญต่อการบริหาร เป็นหลักธรรม ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของกันและกัน ได้แก่ ทาน คือ การให้ การเสียสละ และการแบ่งปัน ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน อัตถจริยา คือ การ สงเคราะห์เพื่อประโยชน์ผู้อื่น สมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ (สุวรรณ แก้วนะ, 2564)

องค์ความรู้

จากการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ การส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่น ควรประกอบด้วย บุคลิกภาพในการแสดงออกของนักการเมืองท้องถิ่น ความรับผิดชอบต่อของนักการเมืองท้องถิ่นในการบริหารงาน มีการตัดสินใจด้วยเหตุผล มีการติดต่อสื่อสารที่ถูกต้องแม่นยำและทันสมัย และที่สำคัญนักการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้วยการประยุกต์หลักธรรมอันก่อให้เกิดการส่งเสริมภาวะผู้นำสำหรับนักการเมืองท้องถิ่น คือ หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน) ปิยวาจา (การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี) อรรถจริยา (การช่วยเหลือกัน) สมานัตตตา (การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา” มีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นักการเมืองท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักสังคหวัตถุ 4 และนำเสนอแนะนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. นักการเมืองท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ 4 ที่ใช้ในการส่งเสริมภาวะผู้นำให้แก่ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมเป็นแนวปฏิบัติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม

3. นักการเมืองท้องถิ่นควรมีภาวะผู้นำเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังให้ประชาชนได้มั่นใจถึงความสามารถที่จะพัฒนาชุมชน และสังคมให้เข้มแข็งและมีการพัฒนาตามที่เห็นนโยบายไว้แก่ชุมชน

4. หน่วยงานของรัฐควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นและหลักสังคหวัตถุ 4 จะได้นำความรู้ที่ได้มาไปพัฒนาต่อยอดได้

5. นักการเมืองท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ควรนำรูปแบบการส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักสังคหวัตถุ 4 ไปจัดทำแผนอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้นักการเมืองมีภาวะผู้นำทางการเมืองเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความต้องการในการส่งเสริมภาวะผู้นำตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองคงในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ตำบล อำเภอหรือจังหวัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กิติ ตัยคานนท์. (2553). เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: เพลวอักษร.

โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง. (2557). คู่มือมิติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: เสมารธรรม.

นงศ์ลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์. (2559). การพัฒนาบุคลิกผู้นำและผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย.

นัยนา เกิดวิชัย. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

ประภาส วงศ์ประชุม. (2565). ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสกับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. วารสารรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2(2), 11-23.

- พระธงชัย วชิรญาณโณ (พิชัย). (2564). การบูรณาการหลักสังคหัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดแพร่. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 10(3), 37-38.
- พระปลัดเอกชัย จันทโชโต (คงชีวะ) และคณะ. (2566). พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี. วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ, 6(3), 113-125.
- พระปัญญา โชติธมโม (แก้วหาวงศ์). (2561). ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดกาญจนบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีระ อินทรโสภา, ธัชชนันท์ อิศรเดช และสุรพล สุธะพรหม. (2565). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ของทหารเกณฑ์ในมณฑลทหารบกที่ 11. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 11(1), 269-279.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2557). ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุวรรณ์ แก้วนะ. (2564). การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 10(1), 290-299.
- อารยา บนกลาง. (2566). จำนวนประชากรอำเภอคง ปีพ.ศ. 2566. นครราชสีมา: ที่ว่าการอำเภอคง.
- Grant and Other. (2001). The Way It Was in the Dirty South: The Black Experience in Georgia. New York: Crappy University of Georgia Press.
- Yamane. T. (1973). Statistic: An Introductory Analysis. New York: Harper and Row.

